

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 17P/106/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123208359
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 09. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Johana Máčajová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2024:2123208359.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudkyňou JUDr. Johanou Máčajovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: A. B., nar. XX.XX.XXXX a C. B., nar. XX.XX.XXXX, obe bytom ako matka, v konaní zastúpené opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, deti matky: D. E., nar. XX.XX.XXXX, tr. bytom B. XX, otec: F. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. H. XXXX/X, F., t.č. ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o návrhu otca na zníženie výživného, takto

rozhodol:

- I. Súd návrh otca na zníženie výživného zamietla.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Otec sa svojím návrhom podaným na súd dňa 26.10.2023 domáhal dočasného zníženia jeho vyživovacej povinnosti na každé z maloletých detí na sumu 40,- Eur na čas, pokiaľ je vo výkone trestu odňatia slobody. Svoj návrh odôvodnil tým, že naposledy Okresným súdom Piešťany bolo rozhodnuté v konaní pod sp.zn. 9P/72/2020 tak, že je povinný platiť na obe deti v celkovej sume 275,- Eur mesačne na účet ich matky - jeho bývalej družky. Odo dňa 04.09.2023 je vo výkone trestu odňatia slobody, jeho finančná situácia sa zásadne zmenila, nie je zárobkovo činný. Od 10.10.2023 je pracovne zaradený, avšak odmena za vykonanú prácu predstavuje cca 70 -100,- Eur mesačne. Jeho deti pravidelne navštevujú takmer každý víkend od piatka do nedele jeho rodičov- I. a A. B., ktorí deti v rámci ich možností aj finančne podporujú. Navrhovateľ si je plne vedomý svojej povinnosti platiť výživné, avšak momentálna situácia mu nedovoľuje platiť výživné v celkovej sume 275,- Eur. Uvedomuje si, že ak by neuhrádzal stanovené výživné, hrozí mu dlh na výživnom a aj trestné stíhanie. Tomuto by rád predišiel. Navrhovateľ súhlasí s pojednávaním v jeho neprítomnosti, nerád by vymeškal pracovnú dochádzku a znížil si tak pracovnú odmenu.

2. Podaním doplneným dňa 22.11.2023 navrhovateľ na výzvu súdu oznámil, že má nastúpiť na ústavnú liečbu v rámci výkonu trestu odňatia slobody, kedy mu nebude umožnené pracovať. Pred nástupom do výkonu trestu odňatia slobody pracoval v spol. D. J. K., s.r.o., K., v období od 3/2023- 8/2023 bol práceneschopný z dôvodu operácie kolena.

3. Matka s podaným návrhom otca na zníženie výživného po dobu výkonu trestu odňatia slobody najskôr súhlasila, neskôr uviedla, že návrh nepochopila a so znížením výživného navrhnutým otcom maloletých detí vyslovila nesúhlas. Návrh otca mal. detí navrhuje v celom rozsahu zamietnuť.

4. Súd vo veci nariadil pojednávanie, pričom otec maloletých detí bol na pojednávanie predvolaný prostredníctvom eskorty z ústavu na výkon trestu odňatia slobody, súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania - matky a otca maloletých detí, procesného opatrovníka, listinnými dôkazmi:

výplatné pásky otca, výpisom z lustrácie v ZVJS, pripojeným spisom Okresného súdu Piešťany sp.zn. 9P/72/2020, Okresného súdu Trnava sp.zn. 21P/23/2021, pričom zistil tento stav vecí:

5. Výživné na obe maloleté deti bolo určené rozsudkom Okresného súdu Piešťany sp.zn. 9P/72/2020 zo dňa 08.10.2020, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 04.11.2020, pričom otec bol zaviazaný prispievať na výživu pre maloletú A. v sume 150,- Eur mesačne a pre maloletého C. v sume 100,- Eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred s účinnosťou od 01.04.2020 k rukám matky. Výživné v predmetnom konaní súd stanovil na základe schválenej rodičovskej dohody. V čase uvedeného rozhodnutia otec podľa zápisnice z pojednávania pracoval ako donáškar na základe dohody o pracovnej činnosti. Mal dohodnutú odmenu vo výške 3,30 Eur v čistom na hodinu. Nebol evidovaný na úrade práce, bol dobrovoľne nezamestnaný. Iný príjem nemal, ani majetok výraznejšej hodnoty. Navrhovateľ uvádzal viacero dlhov voči viacerým fyzickým osobám vo výške cca 400.000,- Eur, iné vyživovacie povinnosti nemal.

6. Následne rozsudkom Okresného súdu Trnava sp.zn. 21P/23/2021 zo dňa 01.07.2021 bolo výživné na maloletého C. zvýšené na sumu 125,- Eur mesačne na základe schválenej rodičovskej dohody, nakoľko maloletý C. začal navštevovať od apríla MŠ, pričom výdavky na maloletého vzrástli o školné 20,- Eur mesačne a stravu v škôlke 30,- Eur mesačne. V uvedenom čase bol otcovi schválený osobný bankrot. Mal len bežné výdavky. Bol zamestnaný od 01.06.2021 u zamestnávateľa J. D. K. s.r.o. B., v pracovnej zmluve mal dohodnutú mzdu vo výške 850,- Eur brutto ako základnú mzdu.

7. Na pojednávaní matky navrhla návrh otca zamietnuť, uviedla, že doposiaľ jej bolo zasielané výživné vo výške 275,- Eur na obe deti, naposledy za 1/2024. Aktuálne jej otec zasiela 150,- Eur, peniaze jej idú z účtu starej matky zo strany otca. Matka má vedomosť, že pred nástupom na výkon trestu odňatia slobody otec dostal výplatu, z ktorej plánoval cca 4 mesiace uhrádzať výživné, tiež plánoval predať auto. Matka si myslí, že byt, v ktorom otec býval v F. G. H. X, sa prenajíma. Matka uviedla, že deti nevedia, že ich otec je vo väzení, myslia si, že pracuje v zahraničí. Zníženie výživného by bolo pre matku neúnosné, nakoľko deti chodia na krúžky- dcéra na angličtinu- poplatky predstavujú 30,- Eur mesačne, tanečná- 30,- Eur mesačne+ klavír 35,- Eur polročne, syn keramika 16,- Eur mesačne a angličtina 15,- Eur mesačne. Náklady na maloleté deti sú vysoké a neustále narastajú. S podaným návrhom otca na zníženie vyživovacej povinnosti matka síce nesúhlasí, avšak nemieni naňho podať trestné oznámenie, chce mu dať možnosť, aby sa po návrate z výkonu trestu riadne zamestnal a dlžné sumy výživného doplatil. Matka je aktuálne na rodičovskej dovolenke s príjmom cca 600,- Eur vrátane prídavkov na deti, okrem A. a C. má 11- mesačnú dcéru s novým partnerom.

8. Na pojednávaní navrhovateľ uviedol, že na podanom návrhu naďalej trvá s tým, že návrh bol podaný kvôli tomu, že t.č. je stále vo výkonu trestu odňatia slobody, nemôže si plniť vyživovaciu povinnosť v plnej výške, ešte v januári vyživovaciu povinnosť plnil v plnej výške, aktuálne platí výživné vo výške 150,- Eur na obe deti. Na otázku súdu na vysvetlenie uviedol, že auto, ktoré spomínala vo výsluchu matka detí, ostalo jeho matke, táto ho využíva, on nevie, v akom stave je auto. Byt, ktorý bol namietaný matkou detí, patrí rodičom, on v ňom býval pred nástupom do výkonu trestu odňatia slobody, nemá vedomosť, či tam niekto býva. Otec navrhovateľa je na dôchodku, výšku dôchodku svojho otca nevie, matka je zamestnaná v K. L., jej príjem je cca 700,- Eur, od 9/2023 je práceneschopná. On nevlastní nehnuteľnosti. Má dve vyživovacie povinnosti. Termín ukončenia trestu má 9/2025, „sedí“ za podvod, spreneveru. Najbližší možný návrh na prepustenie môže podať v 9/2024, prichádzala by do úvahy možnosť domáceho väzenia, na podmienené prepustenie by mohol mať nárok v 1/2025. V čase, keď šiel do výkonu, už s matkou detí neboli partneri. V ústave pracoval do 29.11.2023 v DHL v sklade s príjmom cca 150,- Eur za mesiac, z toho išlo 50,-Eur na výživné. Nateraz je ochotný platiť sumu 150,-Eur na obe deti, prostredníctvom rodičov max. 200,-Eur. V blízkej dobe by mal byť zaradený do práce, sumu nad 150,-Eur, t.j. 50,-Eur by vedel z uvedeného príjmu zasielať ako výživné. S deťmi je v telefonickom kontakte každý druhý deň, cez skype, alebo telefón.

9. Opatrovník s návrhom otca na zníženie výživného nesúhlasil, nakoľko to nie je v záujme maloletých detí, otec sa do výkonu dostal svojím pričinením.

10. Z výpisu z lustrácie v ZVJS vyplýva, že otec maloletých detí vykonáva trest odňatia slobody na základe rozhodnutia OS Trnava v konaní sp.zn. 3T/10/2021, a to od 04.09.2023 do 04.09.2025, trest vykonáva v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Hrnčiarovciach nad Parnou. Z odpovede Ústavu na výkon trestu odňatia slobody, oddelenie výkonu trestu Hrnčiarovce nad Parnou (čl.48 spisu)

bolo oznámené, že otec maloletých detí bol dňa 03.10.2023 premiestnený do uvedeného ústavu na ďalší výkon trestu, dňa 29.11.2023 bol premiestnený na oddiel špecializovaného zaobchádzania za účelom výkonu nariadenej ochrannnej liečby ústavnou formou-patologického hráčstva, v tom čase nebol pracovne zaradený. Pracovne bol zaradený od nástupu do výkonu trestu od 10.10.2023 do 28.11.2023 a následne opäť od 02.07.2024. Pracovná odmena za mesiac 10/2023 podľa potvrdenia UVTOS predstavovala čistú mzdu 133,13 Eur, z čoho zrážky na výživné boli vo výške 39,92 Eur. Obdobný príjem dosiahol otec aj za nešpecifikovaný mesiac (chýba údaj na potvrdení - č.l. 49 spisu), čistá mzda dosiahla 186,83 Eur, z čoho zrážky na výživné boli vo výške 53,76 Eur.

11. Z odpovede ORPZ v Trnave ohľadne vlastníctva motorových vozidiel navrhovateľa bolo zistené, že odporca nie je evidovaný v evidencii vozidiel ako držiteľ ani vlastník žiadneho vozidla. Rovnako mesto Trnava oznámilo, že navrhovateľ nevlastní žiadnu nehnuteľnosť v k.ú. F. D. C., v ktorých správcom je mesto Trnava. Lustráciou v katastri nehnuteľnosti neboli zistené žiadne nehnuteľnosti patriace navrhovateľovi.

12. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 78 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

13. Na základe zisteného skutkového stavu súd dospel k záveru, že návrh otca na zníženie výživného nie je podaný dôvodne, nakoľko na strane otca sa od poslednej úpravy nezmenili pomery tak, aby odôvodňovali zníženie výživného k maloletým deťom. Otec je síce vo výkone trestu odňatia slobody, kde je zamestnaný a podľa jeho vyjadrení a listinných dôkazov jeho príjem je aktuálne v priemere len cca 130-150,- Eur, súdu však nepreukázal, že by došlo k akejkoľvek trvalej a podstatnej zmene pomerov na jeho strane od poslednej úpravy odôvodňujúcej zníženie výživného, ktoré by nepochybne bolo v neprospech maloletých detí. Pri rozhodovaní o určení výživného a jeho zmene je potrebné prihliadať predovšetkým na odôvodnené potreby a záujmy maloletých detí, zníženie výživného je tak výrazným zásahom do práv dieťaťa a dochádza k nemu len vo výnimočných a odôvodnených prípadoch, kedy povinná osoba nie je schopná doposiaľ určenú vyživovaciu povinnosť plniť z objektívnych dôvodov bez ohrozenia vlastnej sociálnej situácie. V predmetnom prípade sa o takúto situáciu nejedná, a to aj vzhľadom na prvoradú povinnosť každého povinného rodiča uhrádzať vyživovaciu povinnosť na maloleté deti. Deti nemôžu byť sankcionované znížením výživného týmto spôsobom, resp. nie je možné takto prenášať vyživovaciu povinnosť na druhého rodiča, ktorý si svoju povinnosť voči maloletým deťom riadne plní. Uvedenú situáciu si otec maloletých detí spôsobom svojho života zavinil sám a táto

skutočnosť nemôže byť na ťarchu výživou oprávnených detí. Vyživovacia povinnosť je prvoradá povinnosť každého rodiča a túto si rodič musí plniť aj na úkor svojich osobných potrieb. Z obsahu spisu vyplýva, že otec sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody. V čase ostatnej úpravy, kedy uzatvoril rodičovskú dohodu, súhlasil s výživným vo výške 150,- Eur na dcéru a vo výške 125,- Eur na syna. Súd tak v uvedenom čase (10/2020 a 7/2021) stanovil výživné v uvedenej sume, keď vychádzal z príjmu otca dosahovaného v čase pred nástupom otca do výkonu trestu odňatia slobody, kedy otec bol zamestnaný u zamestnávateľa J. D. K. s.r.o. B., v pracovnej zmluve mal dohodnutú zmluvu vo výške 850,- Eur brutto ako základnú mzdu. Následne pracoval v spol. D. J. K., s.r.o., K.. Z takto dosahovaného príjmu pred nástupom do výkonu trestu odňatia slobody vychádza súd aj za čas, kedy je otec vo výkone trestu odňatia slobody.

14. Treba dať do pozornosti, že matka si riadne plní svoje povinnosti k maloletým deťom, pričom pre správanie sa otca nemôže sama znášať vyživovaciu povinnosť. Povinný rodič sa má správať tak, aby svoje deti vedel riadne užiť. V konaniach starostlivosti súdu o maloleté deti je na prvom mieste ich záujem, tento je nadradený nad záujem povinného rodiča, v danom prípade otca. Určenie výživného v minimálnom rozsahu nie je tak v záujme maloletého, súd návrh na zníženie nepovažuje za dôvodný, trestná činnosť otca je následkom zavineného konania otca, výsledkom čoho nemôže byť zohľadnenie uvedeného v tom smere, že by súd vymeral otcovi výživné v minimálnom rozsahu, resp. v rozsahu navrhnutom otcom detí. Navyše, od poslednej úpravy výživného opätovne narástli náklady na staršiu maloletú dcéru, keď táto nastúpila na ZŠ ako uviedla matka (minimálne vznikli náklady na krúžky a náklady súvisiace s nástupom do školy), rovnako tiež narástli náklady na krúžkovú činnosť mladšieho C. v škôlke, pričom na strane otca k žiadnej trvalej zmene pomerov nedošlo. V zásade platí, že súd pri osobách povinných platiť výživné, vychádza zo zárobku dosahovaného pred nástupom do väzby, resp. výkonu trestu odňatia slobody. Určenie výživného v minimálnom, resp. v nižšom rozsahu v zmysle úpravy návrhu otca nie je v záujme maloletých detí, súd otcovi dáva na vedomie, že matka má primárne záujem na tom, aby sa otec čo najskôr po návrate z výkonu trestu odňatia slobody zamestnal a tak riadne plnil vyživovaciu povinnosť a z uvedeného dôvodu nemá zámer nateraz iniciovať exekučné a ani trestné konanie voči otcovi z dôvodu neplatenia výživného. Rovnako však na úhrade nedoplatkov po jeho návrate z výkonu trestu odňatia slobody bude trvať. Súd tak návrh otca vyhodnotil ako nedôvodný, jeho pobyt v ústave na výkon trestu odňatia slobody ako zmenu, ktorá nie je spôsobilá odôvodniť zníženie výživného na maloleté deti, súd preto návrh na zníženie výživného zamietol.

15. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 58 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

16. O náhrade trov konania účastníkov rozhodol súd v zmysle § 52 CMP, keď vo výroku II. rozsudku rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko v mimosporových konaniach je v zásade vylúčený nárok na náhradu trov konania, pričom súd nezistil naplnenie žiadnej z výnimiek upravených v ustanovení § 53 a nasl. CMP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trnava (§ 355 ods. 1 CSP, § 59 ods. 1 CMP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a síce ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.